

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA FBIH

za 2017. godinu

Broj: 01-02-08-14-3-5-1667-6/17

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	6
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	6
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	10
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	12
6.1	BILANS USPJEHA	12
6.1.1	Prihodi	12
6.1.2	Rashodi	13
6.1.2.1	Materijal i energija	13
6.1.2.3	Plate i ostala primanja zaposlenih.....	16
6.1.2.4	Amortizacija.....	18
6.1.2.5	Finansijski rashodi	19
6.1.3	Finansijski rezultat.....	19
6.2	BILANS STANJA.....	19
6.2.1	Stalna sredstva	19
6.2.2	Tekuća sredstva.....	19
6.2.3	Trajni izvori	20
6.2.4	Dugoročne obaveze	20
6.2.5	Kratkoročne obaveze	20
6.2.6	Popis sredstava i obaveza	20
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	20
6.4	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	21
7.	JAVNE NABAVKE	21
8.	SUDSKI SPOROVI.....	21
9.	KOMENTAR	21
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	23
	Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2017. godine	24
	Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine	25
	Izvještaj o novčanim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2017. godine (Indirektna metoda).....	26
	Izvještaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2017. godine	28

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Agencije za nadzor osiguranja FBiH za 2017. godinu**, koji obuhvataju: Bilans stanja - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda, Bilans uspjeha - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period, Izvještaj o novčanim tokovima - Izvještaj o tokovima gotovine, Izvještaj o promjenama na kapitalu i Bilješke uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Agencije za nadzor osiguranja FBiH** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS). Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Bilješkama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Agencije za nadzor osiguranja FBiH** ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe, ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. Agencija za nadzor osiguranja FBiH je u finansijskim izvještajima za 2017. godinu, na poziciji plata i ostalih primanja zaposlenih, iskazala jednokratnu nagradu u bruto iznosu od 112.397 KM, kao i naknade po osnovu toplog obroka u neto iznosu od 90.336 KM i regres za godišnji odmor u neto iznosu od 21.971 KM, što nije obrazloženo Bilješkama uz finansijske izvještaje u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (tačke 6.1.2.3. i 6.4. Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, finansijski izvještaji **Agencije za nadzor osiguranja FBiH**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i kapitala na dan 31.12.2017. godine, rezultat poslovanja, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Iako internim aktima nije propisano, Agencija za nadzor osiguranja FBiH vodi knjigovodstvo i sačinjava finansijske izvještaje prema Kontnom planu za neprofitne organizacije. Imajući u vidu da Agencija obavlja djelatnost od javnog interesa, mišljenja smo da bi Agenciji odgovaralo vođenje knjigovodstva prema Kontnom planu za budžetske korisnike (tačka 5. Izvještaja).

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Agencije za nadzor osiguranja FBiH za 2017. godine**, sa značajnim zakonima i drugima propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Agencije za nadzor osiguranja FBiH**, je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Agencije za nadzor osiguranja FBiH za 2017. godinu** prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Pozitivno mišljenje

Prema našem mišljenju aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Agencije za nadzor osiguranja FBiH za 2017. godinu** u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Primjenjivanim Pravilnikom o radu Agencije za nadzor, kojeg je donio direktor, utvrđen je način obračuna plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih, zatim broj zaposlenika za obavljanje poslova unutar Agencije, te je istom dato pravo da upošljava zaposlenike na određeno vrijeme bez provođenja konkursne procedure, zbog čega konstatujemo da sistem internih kontrola u Agenciji nije adekvatno postavljen (tačka 4. i 6.1.2.3. Izvještaja).**

Sarajevo, 16.07.2018. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o društvima za osiguranje u privatnome osiguranja (do 05.04.2017. godine);
- Zakon o osiguranju (stupio na snagu 06.04.2017. godine)
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Statut Agencije za nadzor osiguranja FBiH donesen 2005. godine (vrijedio do 19.10.2017. godine);
- Statut Agencije za nadzor osiguranja FBiH donesen 2017. godine;
- Godišnji plan i program rada Agencije za 2017. godinu;
- Plan prihoda i rashoda Agencije za 2017. godinu.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Agencija za nadzor osiguranja FBiH (u daljem tekstu: Agencija) osnovana je 2005. godine u skladu sa Zakonom o društima za osiguranje u privatnom osiguranju¹, kao samostalna i neovisna neprofitna institucija FBiH koja za svoj rad odgovara Vladi FBiH. Agencija ima svojstvo pravne osobe sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom, zakonima, podzakonskim aktima i Statutom. Agencija ima regulatornu i nadzornu funkciju u cilju zaštite osiguranika i osiguravača.

Regulatorni ciljevi Agencije su nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa iz oblasti osiguranja i drugih propisa; regulacija rada društava za osiguranje i posrednika u osiguranju; stvaranje povjerenja na tržištu poslova osiguranja; sprečevanje finansijskog kriminala, bilo zabranom obavljanja poslova osiguranja koji su u suprotnosti sa Zakonom, ili poslova u onom dijelu u kojem bi društva u Federaciji mogla biti iskorištena u svrhe koje su povezana sa finansijskim kriminalom; edukacija o koristima i rizicima koji su povezani sa različitim vrstama neživotnog i životnog osiguranja i ostalim ulaganjima u Federaciji, kao i pružanje odgovarajućih informacija i savjeta; savjetovanje i zaštita potrošača u skladu sa prirodnom uključenih rizika i stepena iskustva i stručnosti potrošača.

Novi Zakon o osiguranju² je stupio na snagu 06.04.2017. godine, nakon čega je također donijet i novi Statut Agencije, kao najviši opći akt, koji je stupio na snagu 19.10.2017. godine, davanjem saglasnosti od strane Vlade FBiH.

Organzi upravljanja i rukovođenja u Agenciji su: Stručni savjet i direktor. Članovi Stručnog savjeta za svoj rad odgovaraju Vladi FBiH.

Stručni savjet, u skladu sa odredbama člana 130. Zakona i člana 12. novog Statuta, između ostalog, ima sljedeća ovlaštenja: donosi Statut Agencije uz saglasnost Vlade FBiH; donosi podzakonske akte i provedbene propise propisane zakonima i objavljuje ih u „Službenim novinama FBiH“; odobrava godišnji plan poslovanja Agencije i plan prihoda i rashoda, sa planom javnih nabavki, za narednu godinu i podnosi ga Vladi FBiH; usvaja izvještaj o ostvarenim prihodima i rashodima za prethodnu godinu i izvještaj o poslovanju Agencije i podnosi ga Vladi FBiH na usvajanje; donosi odluku o doprinosima i drugim naknadama u skladu sa članom 8. Statuta; donosi odluku o plaći direktora i naknadi Stručnom savjetu, uz saglasnost premijera FBiH; zaključuje ugovor o radu sa direktorom; kvartalno razmatra informaciju o poslovanju Agencije; donosi akt o računovodstvu i računovodstvenim politikama, te akte o sistemu internih kontrola u Agenciji za nadzor; donosi odluke o pojedinačnim ulaganjima iznad 20.000 KM bez PDV-a; donosi Pravilnik o radu čiji sastavni dio je unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mesta Agencije, te Pravilnik o plaćama i naknadama; imenuje i razrješava ombudsmana u osiguranju (na mandat od 5 godina, koji može biti obnovljen).

Stručni savjet čini predsjednik i četiri člana koje imenuje i razrješava Vlada FBiH, na prijedlog federalnog ministra finansija, od kojih najmanje dva člana moraju biti predstavnici Federalnog ministarstva finansija. Članovi Stručnog savjeta se imenuju na period od 4 godine.

Vlada FBiH je 05.04.2012. godine imenovala Stručni savjet Agencije u sljedećem sastavu: Željko Šain (predsjednik), Elvis Beganović, Ivan Krezo, Osman Hodžić i Miroslav Galić, koji je u ovom sastavu radio do 19.05.2017. godine, kada su imenovani članovi privremenog Stručnog savjeta. Isti članovi su 28.09.2017. godine imenovani u stalni Stručni savjet u sljedećem sastavu: Edita Kalajdžić (predsjednica), Mira Bradara, Vedad Nezirić, Berina Ramčić i Josip Janković.

Agencijom je u 2017. godini rukovodio direktor Dinko Musulin, imenovan Odlukom Vlade FBiH 10.02.2017. godine, na mandatni period od 4 godine. Prethodno je isti bio privremeno imenovan na razdoblje od najviše 3 mjeseca, odnosno do okončanja konkursne procedure 25.08.2016. godine. Direktor Agencije obavlja sljedeće poslove: vodi poslovanje, zastupa i predstavlja Agenciju, te je

¹ „Sl. novine FBiH“, broj 24/05 i 36/10;

² „Sl. novine FBiH“, broj 23/17;

odgovoran za zakonit rad i poslovanje Agencije; predlaže akte za čije donošenje je nadležan Stručni savjet; podnosi Stručnom savjetu program rada i plan prihoda i rashoda Agencije, sa planom javnih nabavki; provodi akte Stručnog savjeta, donosi Pravilnik o poslovnoj tajni; donosi opće akte Agencije za nadzor koji nisu u nadležnosti Stručnog savjeta, a za koje je zakonom propisana obaveza donošenja.

Organiziranje i način rada Agencije, unutrašnja organizacija, broj izvršilaca, struktura i naziv radnih mjesta uređeni su Pravilnikom o radu čiji je sastavni dio unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, a istim je također propisan i način obračuna i isplate plata i naknada. Pravilnikom o radu su sistematizovana radna mjesta za 35 izvršilaca, a na dan 31.12.2017. godine je bio 25 zaposlenih.

Sjedište Agencije je u Sarajevu, u ulici Kolodvorska broj 12.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Agencije za 2017. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u periodu od januara – maja 2018. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) prvi put vrši reviziju finansijskih izvještaja Agencije. U 2016. godini, reviziju Agencije je vršila privatna revizorska kuća „Ernest&Young“ d.o.o. Sarajevo, koja je dala pozitivno mišljenje.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Agencija je usvojila značajan broj internih akata i procedura u cilju uspostavljanja sistema internih kontrola. U skladu sa odredbama člana 130. Zakona o osiguranju, Stručni savjet je u avgustu 2017. godine donio novi Statut Agencije, koji je stupio na snagu davanjem saglasnosti Vlade FBiH 19.10.2017. godine, a istim je prestao da važi raniji Statut iz 2005. godine. Statutom se naročito uređuje: status, ciljevi, obaveze i odgovornosti, upravljanje i rukovođenje i način poslovanja, opća ovlaštenja, finansiranje, upravna tijela, organizacija, javnost rada, poslovna tajna i druga pitanja iz djelokruga rada Agencije u skladu sa Zakonom o osiguranju, te drugim zakonima. Novim Statutom su preciznije utvrđene nadležnosti Stručnog savjeta, te da isti, između ostalog, donosi Pravilnik o radu čiji je sastavni dio unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta Agencije i Pravilnik o platama i naknadama.

Prema odredbama ranijeg Statuta, donošenje navedenih akata je bilo u nadležnosti direktora. Revizijom smo utvrdili da Stručni savjet, iako je trebao, još uvijek nije donio novi Pravilnik o radu, zbog čega se u periodu od 19.10.2017. – 31.12.2017. godine primjenjivao Pravilnik o radu donesen od strane direktora, što nije u skladu sa članom 16. novog Statuta kojim je propisano da je donošenje navedenog akta u isključivoj nadležnosti Stručnog savjeta. Navedeno je imalo za posljedicu da je unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mesta, umjesto od strane Stručnog savjeta, propisana od strane direktora, kao i obračun plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih što je nezadovoljavajuće sa stanovišta funkcionisanja sistema internih kontrola.

U 2017. godini u Agenciji su bila u primjeni dva Pravilnika o radu, oba donijeta od strane direktora, od kojih je prvi vrijedio za period 01.01 – 07.04.2017. godine i drugi pravilnik koji je vrijedio od 08.04.2017. godine – 31.12.2017. godine. Pravilnikom o radu je uređeno zaključivanje ugovora o radu, obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje, radno vrijeme i raspored radnog vremena, odmori i odsustva, zaštita zaposlenika, principi organizacije i udruživanja u sindikat, formiranja i članstva u vijeću zaposlenika, prestanak ugovora o radu, profesionalna tajna i ostvarivanje prava iz radnog odnosa. Sastavni dio Pravilnika o radu su unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mesta, te pravilnik o plaćama i naknadama. Ranijim Pravilnikom o radu iz 2008. godine (izmjene i dopune 2012. i 2016. godine) bile su definisane sljedeće organizacione jedinice: Kabinet direktora, Sektor za finansijsko - računovodstveni nadzor, Sektor za osiguravateljno – tehnički nadzor, pravne poslove i licenciranje (unutar kojeg Odjeljenje za osiguravateljno - tehnički nadzor i Odjeljenje za pravne i opće poslove) i Samostalni ured ombudsmana u osiguranju.

Novim Pravilnikom o radu koji je direktor donio 31.03.2017. godine (stupio na snagu 08.04.2017. godine), povećava se broj sektora sa 2 na 4, a istim su definisane sljedeće organizacione jedinice: Sektor za opće, pravne poslove i zajedničke službe, Sektor za izravni nadzor, Sektor za neizravni nadzor, Sektor za licenciranje, vođenje registra, Ombudsman u osiguranju i Odjel za informatiku. Također je povećan broj sistematizovanih radnih mesta sa 31 i 35, od kojih je na dan 31.12.2017. godine bilo popunjeno njih 25 (21 ugovor o radu na neodređeno vrijeme i 4 na određeno vrijeme). U aprilu 2017. godine izvršeno je potpisivanje novih ugovora o radu između zaposlenika i Agencije u skladu sa novim rasporedima na osnovu novog Pravilnika o radu. Direktor Agencije je 17.04.2017. godine donio pravne akte kojima je: 1) ovlastio pomoćnika direktora u Sektoru za opće, pravne i zajedničke službe da od navedenog datuma obavlja i poslove pomoćnika direktora u Sektoru za neizravni nadzor i 2) ovlastio Ombudsmana u osiguranju da obavlja poslove i pomoćnika direktora u Sektoru za licenciranje i vođenje registara, te je istima po osnovu toga osnovna plaća povećana u visini 15 % mjesečno. Također je 21.03.2017. godine donio Rješenje kojim je pomoćnika direktora u Sektoru za finansijsko – računovodstveni nadzor postavio za privremenog upravitelja u društvu „Hercegovina osiguranje“ d.d. Mostar (u likvidaciji), te je istom po osnovu toga osnovna plaća povećana u visini od 20 % mjesečno.

U skladu sa članovima od 3. – 5. primjenjivanog Pravilnika o radu, Odluku o potrebi zasnivanja radnog odnosa donosi direktor. Radni odnos u Agenciji se zasniva zaključivanjem ugovora o radu između Agencije i zaposlenika, na neodređeno vrijeme. Upražnjeno radno mjesto se popunjava javnim oglašavanjem u dnevnom listu ili „Službenim novinama FBiH“. Međutim, direktor može zbog hitnog popunjavanja radnog mesta, donijeti odluku o prijemu u radni odnos do najviše 1 godine, bez provođenja postupka oglašavanja. Direktor Agencije, na prijedlog Komisije za izbor zaposlenika za zasnivanje radnog odnosa, sa rang liste najuspješnijih kandidata, donosi Odluku o izboru kandidata. Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da je **u toku 2017. godine završena procedura prijema dva uposlenika**, od čega je jedan uposlenik primljen putem konkursne procedure na neodređeno vrijeme (Viši stručni saradnik za nadzor društava, analitičar - kontrolor u Sektoru za neizravni nadzor) i jedan uposlenik na određeno vrijeme, zaključivanjem ugovora o radu (tehnički tajnik). Pored navedenog, na traženje Agencije, Vlada FBiH je 10.10.2017. godine dala saglasnost za prijem 7 novih zaposlenika, a konkursna procedura je provedena za popunjavanje 4 radna mesta (pomoćnika direktora u Sektoru za neizravni nadzor, 2 stručna saradnika u Sektoru za neizravni nadzor i stručnog saradnika u Odjelu za informatiku), nakon čega je direktor donio odluke o prijemu u radni odnos 4 kandidata. **U januaru 2018. godine ugovori o radu su zaključeni sa dvoje novih zaposlenika, a za preostala 2 kandidata će**

biti zaključeni u narednom periodu. Uvidom u provedene procedure izbora za prijem uposlenika, konstatovali smo da su komisije sačinile zapisnike o otvaranju prijava na oglas. U Zapisniku o provedenim aktivnostima Komisije za provođenje postupka prijema višeg stručnog saradnika za nadzor društava, analitičar kontrolor od 19.06.2017. godine, konstatovano je da se prijavilo 6 kandidata, te da je nakon otvaranja prijava Komisija konstatovala da samo jedan kandidat ispunjava uslove iz oglasa koji je na kraju i primljen u radni odnos. **Komisija u zapisniku nije dala detaljna pojašnjenja u kojem dijelu prijavljeni kandidati ne ispunjavaju uslove iz Oglasa.** U Zapisniku o provedenim aktivnostima Komisije za provođenje postupka prijema od 27.12.2017. godine (4 radna mesta), konstatovano je da su na objavljeni Oglas zaprimljene 23 blagovremene prijave, od kojih je 19 kandidata ispunjavalo uslove iz oglasa. **I u ovom slučaju, Komisija u zapisniku nije dala detaljna pojašnjenja u kojem dijelu prijavljeni kandidati ne ispunjavaju uslove iz Oglasa, kao ni kriterije na osnovu kojih je predložena rang lista uspješnih kandidata (nema kriterija niti bodovanja).** Prema sačinjenoj pismenoj zabilješki koju su 17.01.2018. godine potpisali svi članovi Komisije za izbor kandidata u vrijeme obavljanja naše revizije, komisija se prilikom ocjenjivanja kandidata i utvrđivanja rang liste uspješnih kandidata rukovodila kvalitetom datih odgovora na postavljena pitanja i potpitanja, te jednoglasno utvrdila listu uspješnih kandidata kao prijedlog direktoru. **Zbog naprijed navedenog, konstatujemo da imenovane komisije za provođenje konkursne procedure za prijem zaposlenih nisu svoj rad u dovoljnoj mjeri dokumentovale što može imati za posljedicu da i pored provedene konkursne procedure nisu izabrani najbolji kandidati, što predstavlja nedostatak sistema internih kontrola i nije u skladu sa članom 5. stav 4. Pravilnika o radu.**

Imajući u vidu da je primjenjivanim Pravilnikom o radu Agencije koji je donio direktor utvrđen broj zaposlenika za obavljanje poslova unutar Agencije i da je istom dato pravo da upošljava zaposlenike na određeno vrijeme bez provođenja konkursne procedure, konstatujemo da sistem internih kontrola u Agenciji nije adekvatno postavljen. Navedeno može biti korigovano pravovremenim donošenjem novog Pravilnika o radu od strane Stručnog savjeta Agencije, u skladu sa odredbama člana 16. novog Statuta.

U skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru FBiH donešenim na osnovu Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru, Agencija nije imala aktivnosti u dijelu koji se odnosi na imenovanje koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu i sačinjavanje Godišnjeg izvještaja o provedenim aktivnostima.

Uočeni propusti, vezano za sistem internih kontrola, ukazuju da je sistem internih kontrola u pojedinim slučajevima nezadovoljavajući u dijelu planiranja i izvještavanja, korištenja i popunjavanja putnih naloga za vozila, korištenja i pravdanja namjenskog utroška sredstava reprezentacije, stručnog obrazovanja i usavršavanja uposlenika, nepostojanja saglasnosti premijera na utvrđeni iznos naknade članovima Stručnog savjeta i za platu direktora, donošenja Pravilnika o radu što je imalo za posljedicu da je unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mesta, kao i obračun plata, naknada i ostala primanja zaposlenih umjesto od strane Stručnog savjeta propisana od strane direktora, obračuna pripadajućih poreza i doprinosa na naknade članovima komisija – uposlenicima Agencije, visine troška usluga sistematskog pregleda, nepropisivanja stopa za obračun amortizacije stalnih sredstava i nabavke kancelarijskog materijala.

Za naprijed konstatovane nepravilnosti u uspostavljanju sistema internih kontrola, date su odgovarajuće preporuke u dijelovima izvještaja u kojima su šire obrazložene navedene aktivnosti.

U skladu sa članom 25. Zakona o društвima za osiguranje u privatnom osiguranju uvedena je institucija Ombudsmana u osiguranju, koja omogуava da se određeni sporovi mogu riješiti brzo i s minimumom formalnosti od strane neovisnih osoba, a istom će upravljati Agencija i donositi daljnja pravila i pravilnike kojim će se bliže odrediti rad Ombudsmana kako bude potrebno. Osnivanje, rad i finansiranje institucije Ombudsmana, u skladu sa istim članom, propisano je „Pravilnikom o ombudsmanu u osiguranju“ kojeg je 09.04.2015. godine donio Stručni savjet Agencije. Navedenim Pravilnikom također je definisano da radno – pravni status i druga prava iz radnog odnosa Ombudsman u osiguranju ostvaruje u Agenciji, u skladu sa pravilnicima kojima je regulisana predmetna oblast, kao i da je direktor Agencije ovlašten za ustroj organizacijske jedinice Ombudsman u osiguranju. Pored

toga, propisano je da Stručni savjet Agencije za nadzor imenuje i razrješava Ombudsmana u osiguranju, te da ga imenuje na osnovu provedenog konkursa koji provodi Agencija na period od 5 godina, sa mogućnošću ponovnog rezbora.

Uvidom u dokumentaciju, konstatujemo da je Stručni savjet 28.09.2015. godine donio Odluku o imenovanju Ombudsmana u osiguranju u Agenciji za nadzor osiguranja FBiH, na period od 5 godina, koji počinje teći od dana stupanja na dužnost. Pozivajući se na navedenu Odluku Stručnog savjeta, direktor je sa imenovanom osobom na poziciju Ombudsmana u osiguranju, 01.10.2015. godine zaključio ugovor o radu na „neodređeno vrijeme“ i 13.04.2017. godine novi ugovor o radu na „neodređeno vrijeme“, za obavljanje navedenih poslova. Imenovana osoba na poziciju Ombudsmana u osiguranju je 06.12.2017. godine Stručnom savjetu podnijela neopozivu ostavku na dužnost Ombudsmana u osiguranju sa 06.12.2017. godine, a također i direktoru molbu da joj zbog prestanka ugovora o radu na poslovima Ombudsmana u osiguranju ponudi ugovor o radu pod izmijenjenim uslovima za radno mjesto koje odgovara njenoj stručnoj spremi i radnom iskustvu, što je prihvaćeno od strane direktora. Direktor Agencije je navedenoj osobi otkazao postojeći ugovor o radu i sa istom 06.12.2017. godine zaključio novi ugovor o radu na neodređeno vrijeme, kojim je ista raspoređena da obavlja poslove „pomoćnika direktora u Sektoru za licenciranje i vođenje registara“. **U vrijeme obavljanja prethodne revizije, konstatovali smo međusobnu neusaglašenost između Stručnog vijeća i direktora u pogledu radno – pravnog statusa Ombudsmana u osiguranju, što je jednim dijelom posljedica i neadekvatne hijerarhije primjenjivanih pravnih propisa Agencije.** Stručni savjet Agencije je 24.11.2017. godine donio novi „Pravilnik o Ombudsmanu u osiguranju i zaštiti potrošača usluga osiguranja“ koji je stupio na snagu 29.12.2017. godine a istim je, između ostalog, utvrđeno da radno – pravni status i druga prava iz radnog odnosa Ombudsman u osiguranju ostvaruje u Agenciji za nadzor u skladu sa općim aktima Agencije, kao i da akt o ustroju navedene organizacione jedinice donosi Stručni savjet, na prijedlog direktora Agencije. U cilju sprečavanja sukoba interesa, propisno je da Ombudsman u osiguranju ne može obavljati drugu javnu ili profesionalnu dužnost unutar druge institucije ili Agencije.

Skrećemo pažnju na odredbe člana 206. Zakona o osiguranju, koji je stupio na snagu 06.04.2017. godine, a istim je definisano da je mandat Ombudsmana 5 godina, da je isti nezavisan u obavljanju svojih zadataka, da odgovara za njihovo izvršavanje i da provođenjem svoje funkcije ne djeluje kao zastupnik Agencije za nadzor. Utvrdili smo da je osoba imenovana od strane Stručnog savjeta 28.09.2015. godine na poziciju Ombudsmana u osiguranju i na period od 5 godina, u skladu sa Rješenjem direktora, u periodu od 17.04. – 06.12.2017. godine, obavljala i poslove pomoćnika direktora u Sektoru za licenciranje i vođenje registara, što nije u skladu sa navedenim zakonskim odredbama i ima za posljedicu „sukob interesa“ prilikom obavljanja navedenih poslova. Zbog navedenog, konstatujemo da postojeće odredbe Pravilnika o radu nisu usaglašene sa članom 206. Zakona o osiguranju u dijelu koji se odnosi na zaključivanje ugovora o radu sa Ombudsmanom u osiguranju na neodređeno vrijeme umjesto na mandatni period na koji je osoba izabrana da obavlja navedenu funkciju. Isto tako, prihvatanjem ostavke Ombudsmana u osiguranju 06.12.2017. godine, bez saglasnosti Stručnog savjeta koji je izvršio imenovanje, i isti dan potpisivanjem novog ugovora o radu kojim je ista osoba raspoređena da obavlja poslove pomoćnika direktora u Sektoru za licenciranje i vođenje registara, a bez provođenja konkursne procedure, direktor nije postupio u skladu sa članom 206. Zakona o osiguranju, članom 2. i 8. Pravilnika o ombudsmenu u osiguranju i članom 4. Pravilnika o radu, što je imalo za posljedicu nedovoljnu zaštitu prava i interesa korisnika usluga osiguranja, tj. fizičkih lica kao korisnika usluga osiguranja.

Prevencija korupcije

Vlada FBiH je u septembru 2016. godine donijela Strategiju i Akcioni plan za borbu protiv korupcije u kojem je navedeno da javne institucije trebaju sačiniti Plan djelovanja protiv korupcije i plan integriteta, i isti je sačinjen od strane Agencije.

Preporuke:

- *Potrebno je da Stručni savjet Agencije za nadzor doneše Pravilnik o radu i Pravilnik o platama i naknadama, u skladu sa članom 16. Statuta.*
- *Potrebno je da imenovane komisije za provođenje konkursne procedure za prijem zaposlenih svoj rad dokumentuju, u skladu sa članom 5. stav 4. Pravilnika o radu i u cilju povećanja transparentnosti.*
- *Poduzeti aktivnosti na primjeni Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.*
- *Potrebno je da Stručni savjet poduzme aktivnosti na uspostavi funkcije Ombudsmena u osiguranju, u skladu sa članom 206. Zakona o osiguranju.*
- *Preispitati raspoređivanje imenovane osobe za poslove Ombudsmana u osiguranju na poslove pomoćnika direktora u Sektoru za licenciranje i vođenje registara.*
- *Internim aktima Agencije osigurati da se za radni angažman Ombudsmana u osiguranju zakљučuje ugovor o radu na mandatni period za koji je imenovana osoba izabrana, u skladu sa odredbama člana 206. Zakona o osiguranju.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

U skladu sa odredbama člana 12. novog Statuta, Stručni savjet odobrava godišnji plan poslovanja Agenije za nadzor i plan prihoda i rashoda, sa planom javnih nabavki, za narednu godinu i podnosi ga Vladi FBiH.

Godišnji plan i program rada Agencije za 2017. godinu odobren odlukom Stručnog savjeta 13.12.2016. godine (usvojen od strane Vlade FBiH 27.01.2017. godine), predstavlja strateški okvir za djelovanje, te je na osnovu istog donesen i Operativni plan rada Agencije. Istog dana Stručni savjet je donio i Odluku o naknadi za nadzor nad poslovanjem za 2017. godinu, kao i Odluku o odobravanju Plana prihoda i rashoda Agencije za 2017. godinu na iznos od 2.880.000 KM.

Struktura planiranih prihoda je: naknade po osnovu nadzora 1.820.000 KM, naknade za izdavanje odobrenja – licenci 60.000 KM, ostali prihodi (uvjerenja, potvrde, kamate) 180.000 KM i rezervisana prenesena sredstva 820.000 KM. Struktura planiranih rashoda je: plate 1.607.500 KM, naknade troškova zaposlenih 119.500 KM, izdaci za materijal i usluge 433.000 KM i projekti proširenja, razvoja i investicije 720.000 KM. U okviru planiranog iznosa investicija planirano je sljedeće: nabavka usluge izrade softvera za informacioni sistem u iznosu od 500.000 KM, nabavke potrebne opreme u Agenciji (računari, skeneri, softverske licence i sl.) 45.000 KM i obezbeđenje dodatnog poslovnog prostora 175.000 KM. Konstatovali smo da planirane investicije nisu realizovane u 2017. godini, osim nabavke opreme i nematerijalnih stalnih sredstava ukupne vrijednosti od 20.439 KM. U obrazloženju Plana prihoda i rashoda nisu navedeni ulazni parametri niti kalkulacije pozicija plata i naknada, iako navedeni rashodi predstavljaju 61,24 % ukupno planiranih sredstava.

Prema usmenoj izjavi odgovorne osobe (višeg referenta za računovodstveno – finansijske i administrativne poslove) prilikom izrade Plana prihoda i rashoda za 2017. godinu, polazna osnova su informacije iz finansijskih izvještaja prethodnog perioda, kao i poslovanja Agencije u proteklim godinama, te procjena nadležnih sektora za nadolazeći period, uz uvažavanje očekivanih trendova u industriji osiguranja, kao i predviđenih ekonomskih kretanja u poslovnom okruženju u nastupajućem periodu. **Agencija za nadzor nije donijela internu proceduru o načinu i metodologiji planiranja, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti. Istočemo važnost izrade internih procedura, jer je proces izrade Finansijskog plana i programa rada Agencije specifičan i zahtijeva značajnu angažovanost svih organizacionih jedinica.**

Odredbama člana 12. Statuta je propisano da Stručni savjet usvaja izvještaj o ostvarenim prihodima i rashodima za prethodnu godinu i izvještaj o poslovanju Agencije za nadzor i podnosi ih Vladi FBiH na usvajanje. **Navedeni izvještaji su do momenta obavljanja revizije bili u procesu izrade, tako da isti**

nisu razmatrani od strane Stručnog savjeta niti upućeni na usvajanje Vladu FBiH. Zakonskim propisima nije predviđeno dostavljanje izvještaja o radu i poslovanju Parlamentu FBiH.

Prema prezentiranom Godišnjem izvještaju o poslovanju Agencije za 2016. godinu, nakon oduzimanja odobrenja za rad osiguravajućim društvima, Agencija je u ranijem periodu pokrenula postupke posebne likvidacije kod 4 društva i ista se može okončati samo obrazloženom odlukom Agencije. Agencija imenuje privremenog upravitelja da nadzire posebnu likvidaciju osiguranja i odlukom određuje njegovu naknadu. Privremeni upravitelj prati napredak likvidacije, daje svoje mišljenje o pitanjima likvidacije i pismeno obaveštava Agenciju o napretku likvidacije svaka dva mjeseca, o čemu Agencija obavišeštava Vladu FBiH jednom godišnje u sklopu Izvještaja o radu Agencije za tekuću godinu. Postupci posebne likvidacije su pokrenuti nad sljedećim osiguravajućim društvima: „Bosansko – njemačko osiguranje“ d.d. Tuzla (2006. godine), „Hercegovina osiguranje“ d.d. Mostar (2010. godine), „LIDO osiguranje“ d.d. Sarajevo (2012. godine) i „LOK osiguranje“ d.d. Sarajevo (2012. godine). Prema prezentiranom, jedan od razloga zbog čega postojeći postupci likvidacije nad osiguravajućim društvima ovako dugo traju je sporost sudstva. Pored toga, odredbe Zakona o osiguranju propisuju da se svršetak posebne likvidacije (ona koja je odlukom proglašena od strane Agencije) može završiti ukoliko je uspješno dovršena likvidacija polica osiguranja. Nad osiguravajućim društvom u likvidaciji se ne proglašava stečajni postupak sve dok se ne iscrpe sve mogućnosti za naplatu unovčive imovine jer osiguranici u stečajnom postupku nemaju prioritet u naplati potraživanja, za razliku od postupka posebne likvidacije.

Prema Godišnjem izvještaju o poslovanju za 2017. godinu, osnovne ekonomске kategorije su ostvarene u sljedećim iznosima:

u KM

Red. br.	Pozicija	Ostvareno u 2016. god.	Ostvareno u 2017. god.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
I	Prihodi	2.472.084	2.329.675	94,24
II	Rashodi	2.037.725	2.245.153	110,18
III	Višak prihoda (I-II)	434.359	84.522	19,46

Direktor Agencije je 26.02.2018. godine donio Odluku o utvrđivanju finansijskih izvještaja za 2017. godinu za potrebe njihove predaje ovlaštenoj instituciji i Odluku o prijedlogu raspodjele viška prihoda za potrebe predaje finansijskih izvještaja ovlaštenoj instituciji. Međutim, 16.05.2018. godine su sačinjeni i Finansijsko –informatičkoj agenciji dostavljeni izmijenjeni finansijski izvještaji u kojima je izvršena izmjena u dijelu iskazivanja viška prihoda nad rashodima, na način da je isti umanjen za izvršeni otpis nematerijalnih stalnih sredstava u pripremi u iznosu od 46.800 KM. „Odlukom o prijedlogu raspodjele viška prihoda za 2017. godinu za potrebe predaje finansijskih izvještaje ovlaštenoj instituciji“ od 16.05.2018. godine utvrđen je prijedlog viška prihoda u iznosu od 84.522 KM i da se isti iskazuje kao neraspoređen. U obrazloženju navedenih odluka je navedeno da su iste donijete isključivo za potrebe predaje finansijskih izvještaja za 2017. godine, kao i da će konačnu odluku o načinu raspodjele viška prihoda za 2017. godinu donijet Stručni savjet, u skladu sa članom 12. Statuta Agencije za nadzor osiguranja FBiH. **Konstatujemo da Stručni savjet, kao nadležni organ, do kraja februara tekuće godine nije donio odluku o utvrđivanju finansijskih izvještaja za prethodnu godinu i odluku o prijedlogu raspodjele dobiti, što nije u skladu sa članom 12. Statuta i članom 44. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

U Bilansu uspjeha Agencije za 2017. godinu iskazano je ostvarenje prihoda u iznosu od 2.329.675 KM, rashoda 2.245.153 KM i viška prihoda nad rashodima 84.522 KM.

Iako internim aktima nije propisano, Agencija u vođenju računovodstva i poslovnih knjiga primjenjuje Kontni plan za neprofitne organizacije, koji nije propisan od strane federalnog ministra finansija, kako je definisano članovima 21. i 39. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH³. Godišnje finansijske izvještaje za 2017. godinu, Agencija je sačinila i dostavila nadležnim organima i institucijama

³Koји propisuje primjenu kontnog okvira i sadržaja računa u kontnom okviru za sva pravna lica od strane federalnog ministra finansija;

u utvrđenom roku (godišnji izvještaj FIA-i i Vladi FBiH, a polugodišnji izvještaj FIA), međutim isti su sačinjeni u skladu sa Kontnim planom za neprofitne organizacije.

Ističemo da Agencija obavlja djelatnost od javnog interesa koja ima regulatornu i nadzornu funkciju radi zaštite osiguranika i osiguravača na dobrobit industrije osiguranja. Također donosi provedbene propise, druge opće akte (pravilnike, uputstva, naredbe i odluke) i pojedinačne akte (rješenja i zaključke). Agencija provodi postupke iz svoje nadležnosti u skladu sa propisom kojim je uređeno provođenje upravnih postupaka, akti koje izdaje su konačni i na njih se ne može uložiti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod nadležnog suda. Imajući u vidu da se finansiranje Agencije vrši iz naknada čiju visinu propisuje Stručni savjet, a uplaćuju društva za osiguranje i reosiguranje, mišljenja smo da bi Agenciji za nadzor odgovaralo vođenje knjigovodstva prema Kontnom planu za budžetske korisnike, te u skladu s tim i sačinjanje računovodstvenih iskaza, u skladu sa članovima 21. i 39. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuke:

- *Potrebno je da Stručni savjet Agencije doneše Metodologiju za sačinjavanje Godišnjeg plana i programa rada, Plana prihoda i rashoda, Izvještaja o radu, Izvještaja o finansijskom poslovanju Agencije i Izvještaja o radu Stručnog savjeta u cilju osiguranja da navedeni dokumenti sadrže sve bitne podatke koji se odnose na finansijske pokazatelje o radu Agencije i povećanja transparentnosti.*
- *Potrebno je da Stručni savjet, kao nadležni organ, u skladu sa članom 12. Statuta i članom 44. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, do kraja februara tekuće godine donosi odluku o utvrđivanju finansijskih izvještaja za prethodnu godinu i odluku o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokriću gubitka.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima za 2017. godinu, iskazani su prihodi u iznosu 2.329.675 KM, što je u odnosu na planirane prihode u iznosu od 2.060.000 KM, više za 269.675 KM ili 13,1 %.

Struktura ostvarenih prihoda u odnosu na prethodnu godinu, iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

	01.01. - 31.12.2016.	01.01. - 31.12.2017.
PRIHODI	2.472.084 KM	2.329.675 KM
Članarina	1.858.369 KM	1.880.552 KM
Prihodi iz budžeta	0 KM	0 KM
Humanitarni prihodi	0 KM	0 KM
Prihodi od vlastite aktivnosti	608.691 KM	433.040 KM
Ostali prihodi	5.024 KM	16.083 KM

Prihodi su iskazani u iznosu od 2.329.675 KM, u okviru kojih se na ostvarene prihode po osnovu naknada za nadzor od društava za osiguranje odnosi 1.583.366 KM i po osnovu naknada za nadzor od podružnica iz Republike Srpske 146.634 KM. Navedeni prihodi su ostvareni u skladu sa „Odlukom o naknadi za nadzor nad poslovanjem za 2017. godinu“ koju je donio Stručni savjet Agencije 13.12.2016. godine, a istom je utvrđen planirani iznos prihoda po navedenom osnovu od 1.730.000 KM, kao i način obračuna pojedinačnih naknada. Prema prezentiranoj dokumentaciji, osnovica za utvrđivanje iznosa navedenih naknada je ukupno uplaćena premija osiguravajućim društvima u 2016. godini (481.908.218 KM), odnosno procentualno učešće osiguravajućih društava u ostvarenju iste. Tako je Odlukom utvrđeno da se naknada društava za osiguranje i podružnica društava iz RS-a, koja učestvuju u ukupnoj premiji do 2,5 %, utvrđuje se u jednakom fiksnom iznosu od 17.500 KM (7 društava, ukupno 122.500 KM), kao i da se naknada društava za osiguranje koja učestvuju u ukupnoj premiji preko 2,5 % treba

uplatiti u preostalom iznosu od 1.607.500 KM (14 društava), u zavisnosti od procentualnog iznosa ostvarene premije. Za utvrđene iznose obračunatih naknada na ovakav način, Agencija za nadzor izdaje rješenja i knjiži kao potraživanja na godišnjem nivou, po osnovu kojih osiguravajuća društva vrše uplate u mjesecnim ratama.

Ostatak prihoda Agencije iznosi 599.675 KM i uglavnom su ostvareni u skladu sa Odlukom o naknadama i tarifama Agencije za nadzor osiguranja koju je Stručni savjet Agencije donio 2010. godine (Izmjene i dopune 2011. godine), u okviru kojih su najznačajniji prihodi od izdavanja saglasnosti 165.700 KM, od izdavanja licenci zastupnicima 159.000 KM, od naknada za osnivanje, ostajanje na snazi odobrenja za rad i poslovanje posrednika u osiguranju 150.552 KM i naknada za polaganje ispita – zastupnici 43.140 KM.

6.1.2 Rashodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima za 2017. godinu, iskazani su rashodi u iznosu 2.245.153 KM, što je u odnosu na planirane rashode u iznosu od 2.160.000 KM više za 85.153 KM ili 4 %.

Struktura ostvarenih rashoda u odnosu na prethodnu godinu, iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

	01.01.-31.12.2016.	01.01.-31.12.2017
RASHODI	2.037.725 KM	2.245.153 KM
Materijal i energija	32.636 KM	31.017 KM
Usluge	298.032 KM	287.855 KM
Plaće i ostala primanja zaposlenih	1.521.210 KM	1.693.454 KM
Amortizacija	132.758 KM	126.763 KM
Finansijski rashodi	18.896 KM	25.457 KM
Putni troškovi	21.570 KM	21.302 KM
Humanitarni rashodi	0 KM	0 KM
Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata (naknade za šume)	11.336 KM	12.504 KM
Ostali rashodi	1.287 KM	46.800 KM

6.1.2.1 Materijal i energija

Troškovi za materijal i energiju iskazani su u visini od 31.017 KM i manji su za 4,96 % u odnosu na prethodnu godinu, a odnose se na: nabavljeni kancelarijski materijal 13.711 KM, gorivo i mazivo 8.399 KM, otpis sitnog inventara u upotrebi 4.248 KM, stručnu publikaciju i literaturu 2.755 KM, materijal za održavanje čistoće 1.620 KM i materijal za održavanje stalnih sredstava 283 KM.

Troškovi goriva i održavanja službenih vozila prema knjigovodstvenim evidencijama, u 2017. godini iskazani su u iznosu 11.661 KM. Agencija je za nabavku goriva u 2017. godini imala zaključen ugovor sa dobavljačem Hifa – Petrol d.o.o. Sarajevo, kojim je definisano da je cijena fiksna tokom cijele godine, osim u slučaju promjene zakonskih propisa koji se odnose na plaćanje državnih dadžbina, o kojim je neophodno obavjestiti Ugovorni organ. Uvidom u realizaciju navedenog ugovora i ispostavljene fakture od strane dobavljača, konstatujemo da su fakturisane cijene u skladu sa ugovorenim. Agencija je na dan 31.12.2017. godine raspolagala sa 2 službena vozila, za koja se vodi evidencija korištenja vozila. Utvrđili smo da se **putni nalozi (PN4 obrasci) za vozila nisu popunjavalni u skladu sa Uredbom o uvjetima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH i Pravilniku o obveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnih naloga**. Uvidom u putne naloge korištenja vozila uočili smo da se na putnim nalozima nije evidentiralo vrijeme polaska i dolaska, broj lica u vozilu, kao ni ukupno pređena kilometraža u vrijeme korištenja istih. Također, konstatovano je da se jedno vozilo svakodnevno koristi na relaciji Visoko – Sarajevo - Visoko iako za isto nije prezentirano odobrenje za korištenje, odnosno internim aktom nije utvrđeno pravo za korištenje službenih vozila od strane uposlenika Agencije. Odlukom o uvjetima korištenja određenih sredstava Agencije, donešenom od strane Stručnog savjeta, utvrđeno je samo pravo direktora na korištenje službenog automobila 24 sata dnevno. **Imajući u vidu naprijed navedeno ne**

može se potvrditi da je upotreba službenog vozila vršena isključivo u službene svhe, za što je isto namijenjeno.

Preporuke:

- *Korištenje službenih vozila vršiti u skladu sa odredbama Uredbe o uvjetima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH, Pravilnika o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga i Pravilnika o uvjetima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u djelu popunjavanja propisanih putnih naloga.*
- *Internim aktom utvrditi pravo korištenja službenih vozila, kao i način korištenja istih.*

6.1.2.2 Usluge

Troškovi usluga iskazani su u visini od 287.855 KM. U okviru navedenih troškova usluga najznačajniji se odnose na: naknade za rad Stručnog savjeta 71.214 KM, usluge održavanja uredskog prostora 37.133 KM, PTT usluge 29.391 KM, zakupnina za uredski prostor 30.365 KM, usluge za stručno usavršavanje 26.697 KM, naknade po ugovoru o djelu 26.776 KM, usluge fizičke zaštite 14.884 KM, troškovi reprezentacije 8.397 KM, komunalne usluge 7.471 KM, usluge održavanja opreme 7.456 KM i angažovanje vanjskih revizora 7.020 KM.

Usluge zakupnine za uredski prostor i održavanja iskazane su u ukupnom iznosu od 67.498 KM. Ugovore o zakupu i održavanju uredskog prostora Agencija je zaključila sa preduzećem „Sarajevostan“ d.d. Sarajevo i „Exkluzive“ d.o.o. Zenica. Od „Sarajevostan-a“ d.d. Sarajevo zakupljeno je 38,27 m² poslovnog prostora, a cijena zakupnine, u skladu sa Ugovorom iz decembra 2016. godine, je 26 KM/m² (bez PDV-a), odnosno ukupno 1.164 KM mjesečno (sa PDV-om). U cijenu mjesečnog zakupa su uključeni troškovi električne energije. U septembru 2017. godine sačinjen je Anex navedenog ugovora, te ugovorena cijena zakupnine povećana na iznos 30 KM/m² (bez PDV-a), odnosno 1.343 KM mjesečno (sa PDV-om). Također, Agencija je sa navedenem dobavljačem zaključila ugovor za usluge čišćenja poslovnih prostorija površine 300 m², na neodređeno vrijeme, koji je na snazi od 01.01.2016. godine. Cijena usluga iznosi 585 KM mjesečno (sa PDV-om). Agencija je 16.06.2017. godine sa preduzećem „Exclusive“ d.o.o. Zenica zaključila i ugovor o zakupu uredskog prostora površina 97 m², po cijeni od 21 KM/m², što ukupno sa PDV-om mjesečno iznosi 2.391 KM. **Navedeno ukazujemo zbog značajnosti troškova zakupa i činjenice da su za kupovinu poslovnog prostora u 2017. godine planirana sredstva u iznosu od 175.000 KM, međutim, menadžment Agencije navedenu aktivnost nije realizovao, za što nije prezentirao adekvatno obrazloženje.**

Preporuka:

- *Potrebno je da organi upravljanja i rukovođenja Agencijom poduzmu aktivnosti na realizaciji odobrenih sredstava za kupovinu dodatnog poslovnog prostora, kako se ne bi izdvajala značajna sredstva za iznajmljivanje istog.*

Troškovi reprezentacije iskazani su u iznosu od 8.397 KM. Odlukom o uvjetima korištenja određenih sredstava Agencije, donesenom od strane Stručnog savjeta, utvrđeno je da direktor ima pravo na sredstva reprezentacije, te da račun za konzumaciju jela i pića, kao i za druge troškove reprezentacije mora sadržavati potpis ovlaštene osobe, specifikaciju jela i pića potpisano od strane direktora koja je prilog računa i podatke o osobama koje su konzumirale isto. **Provedenom revizijom utvrdili smo da su se isplate vršile po fakturama, a da se prilikom pravdanja računa na istima nije nalazila ovjerena zabilješka (prilog) od strane odgovornih osoba, koja bi upućivala na povod i svrhu nastanka troška.** Imajući u vidu naprijed navedeno, ne može se potvrditi opravdanost nastanka troškova na ime sredstava reprezentacije, kao i namjensko korištenje istih.

Preporuka:

- *Potrebno je osigurati dosljedno provođenje internog akta, u dijelu koji se odnosi na pravdanje i namjensko trošenje sredstava reprezentacije.*

Usluge vanjskih revizora iskazane su u iznosu 7.020 KM. Nakon provedenog postupka javnih nabavki putem direktnog sporazuma, Agencija je u januaru 2017. godine zaključila ugovor o vršenju

revizije sa revizorskom kućom „Ernst&Young“ d.o.o. Sarajevo, koja je za 2016. godinu dala pozitivno mišljenje.

Usluge za stručno usavršavanje iskazane su u iznosu 26.698 KM, i iste se odnose na plaćanje kotizacije za stručnu edukaciju, kotizaciju za konferenciju, kao i plaćanje stručnog usavršavanja na master studiju. Pravilnikom o radu Agencije propisano je da će Agencija u skladu sa potrebama rada i finansijskih mogućnosti omogućiti zaposleniku obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje. U skladu sa istim propisano je da se uslovi i način obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja uređuju Planom i odlukom direktora. Uvidom u dokumentaciju, konstatovali smo da je u januaru 2017. godine na osnovu Odluke direktora o finansiranju troškova master studija, uposleniku Agencije (tadašnji šef kabineta sadašnji pomoćnik direktora), u cilju stručnog osposobljavanja, odobreno finansiranje troškova master studija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Navedenom odlukom je utvrđeno da će Agencija finansirati troškove u iznosu od 5.400 KM, a plaćanje će se izvršiti po predračunu izdatom od navedenog fakulteta. **Obavljenom revizijom utvrđeno je da za 2017. godinu nije sačinjen Plan i program osposobljavanja i usavršavanja zaposlenika. Imajući u vidu da stjecanje navedenih zvanja nije predviđeno Pravilnikom o radu i da Plan i program osposobljavanja i usavršavanja zaposlenika nije donesen, a samim tim i činjenicu da nije definiran način izbora i svrha finansiranja uposlenika, ne možemo potvrditi opravdanost plaćanja troškova master studija za uposlenika Agencije.**

Preporuke:

- **Donijeti godišnji plan i program stručnog obrazovanja i usavršavanja uposlenika i isti uskladiti sa stvarnim potrebama Agencije.**
- **Izvršiti povrat sredstava uplaćenih Ekonomskom fakultetu u Sarajevu za plaćanje troškova master studija uposlenika u iznosu od 5.400 KM.**

Naknade po osnovu zaključenih ugovora o djelu iskazane su u iznosu od 26.776 KM. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da su ugovori o djelu zaključivani za poslove: privremenog upravnika u društvu Lido osiguranje d.d. Sarajevo, privremenog upravnika u društvu LOK osiguranje d.d. Sarajevo, izračun rezervi po osnovu MRS – 19, prevođenje, mišljenje sudskog vještaka i ugovor o djelu za vanjskog člana imenovanog u komisiji za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju. Najznačajniji iznos navedenih naknada odnosi se na mjesečnu naknadu koja se isplaćuje privremenim upravnicima u mjesečnim iznosima od po 660 KM neto (bruto 776 KM). Više o navedenom je opisano u tački 5. Izvještaja.

Naknade za rad Stručnog savjeta iskazane su u iznosu od 71.214 KM. U skladu sa odredbama člana 7. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH, kao i odredbama člana 11. Statuta Agencije, članovima Stručnog savjeta pripada naknada za rad, a ista se utvrđuje odlukom Stručnog savjeta. Stručni savjet Agencije je 2009. godine donio Odluku kojom je utvrđena visina naknade predsjednika (i članova) Stručnog savjeta Agencije u iznosu od 1.562 KM za predsjednika, odnosno 1.250 KM za članove. U navedenim iznosima uključen je porez na dohodak i doprinos koje će obračunavati i uplaćivati Agencija. Navedenom Odlukom je definisano da u slučaju da navedeni iznosi budu veći od iznosa dvije prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, naknada predsjedniku iznosi dvije prosječne neto plate, a članovima 80 % od tog iznosa. **Uvidom u zaključene ugovore sa predsjednikom i članovima Stručnog savjeta, a kojima je utvrđena mjesečna naknada u iznosima koji su utvrđeni Odlukom Stručnog savjeta, iako je trebalo, konstatujemo da nije data saglasnost premijera Vlade FBiH, što nije u skladu sa članom 7. stav 3. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH. Navedenu nepravilnost smo konstatovali i na zaključenom ugovoru kojim je utvrđena plata direktora.**

Preporuka:

- *Na ugovore kojima se utvrđuje naknada članovima Stručnog savjeta osigurati saglasnost premijera Vlade FBiH, u skladu sa članom 7. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.*

6.1.2.3 Plate i ostala primanja zaposlenih

Troškovi plata i ostalih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.693.454 KM, a isti su u odnosu na prethodnu godinu veći za 172.244 KM.

Najviša neto plata u Agenciji, u uzorkovanim mjesecima, isplaćena je u iznosu od 5.157 KM, a najniža u iznosu 1.530 KM. Prosječno utvrđena neto plata u 2017. godini iznosila je 2.756 KM.

Skrećemo pažnju da usvojenim Finansijskim planom Agencije za 2017. godinu sredstva za plate, kao i naknade i ostala primanja zaposlenih nisu planirana u pojedinačnim već u zbirnim iznosima, tako da smo sljedeću strukturu troškova plata i ostalih primanja zaposlenih, sa indeksima ostvarenja, iskazali prema prezentiranim pomoćnim i knjigovodstvenim evidencijama: u KM

R. br.	Primanja zaposlenih	Izvršenje 2016. godine	Plan 2017. godine	Izvršenje 2017. godine	%	%
1	2	3	4	5	6 = 5/3	7=5/4
I	Plate zaposlenih	1.308.890	1.607.500	1.555.508	118,84	96,77
1.	Neto plate	756.407	932.400	886.961	117,26	95,13
2.	Porezi i doprinosi	552.482	675.100	668.547	121,01	99,03
II	Naknade i ostala primanja zaposlenih	212.320	119.500	137.946	64,97	115,44
3.	Naknada za prevoz sa posla na posao	14.611	16.600	16.200	110,88	97,59
4.	Naknada za topli obrok	68.152	56.200	44.511	65,31	79,20
5.	Naknada za regres	35.698	10.900	10.642	29,81	97,64
6.	Ostali izdaci uposlenih (jednokratne novčane nagrade)	9.830	1.100	1.066	10,85	96,93
7.	Naknade – ostali troškovi zaposlenih (Komisije)	51.896	-	31.052	59,83	
8.	Naknade – ostali troškovi zaposlenih (jednokratne pomoći)		12.200	15.308		125,48
9.	Rezervisanja po MRS-19 (otpremnine i jubilarne nagrade)	20.394	6.500	9.041	44,33	139,09
10.	Dnevnice i uporeba osobnog auta u sl. svrhe	11.739	16.000	10.126	86,26	63,29
III	Ukupno (I+ II)	1.521.210	1.727.000	1.693.454	111,32	98,06

Plate i naknade zaposlenih u Agenciji su definisane Pravilnikom o radu Agencije donesenim od strane direktora Agencije 31.03.2017. godine, do kojeg datuma se obračun plata i naknada u Agenciji vršio u skladu sa Pravilnikom o platama od decembra 2008. godine. Prema odredbama ranijeg Statuta, donošenje Pravilnika o radu je bilo u nadležnosti direktora, međutim, novim Statutom je utvrđeno da Pravilnik o radu čiji je sastavni dio unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta Agencije i Pravilnik o platama i naknadama, donosi Stručni savjet. **Stručni savjet, iako je trebao, još uvijek nije donio novi Pravilnik o radu, zbog čega se u periodu od 19.10.2017. – 31.12.2017. godine primjenjivao Pravilnik o radu donesen od strane direktora, što nije u skladu sa članom 16. novog Statuta kojim je propisano da je donošenje navedenog akta u isključivoj nadležnosti Stručnog savjeta. Navedeno je imalo za posljedicu da se obračun plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih vršio u skladu sa aktom propisanim od strane direktora, umjesto propisanog od strane Stručnog savjeta.**

Obavljenom revizijom smo utvrdili da je u 2017. godini na osnovu Odluke direktora, u skladu sa članom 62. Pravilnika o radu, uposlenicima u Agenciji isplaćena jednokratna nagrada uz redovnu platu za septembar 2017. godine. Po navedenom osnovu Agencija je u 2017. godini na poziciji plata zaposlenih iskazala dodatni trošak u ukupnom iznosu od 112.397 KM, od čega za neto plate 62.813 KM i za poreze i doprinose 49.584 KM. U obrazloženju odluke navedeno je da se svakom radniku utvrđuje naknada po osnovu efikasno izvršenih poslova i ostvarenih ušteda za period od 01.01.-30.09.2017. godine. Obzirom da je nagrada isplaćena uz platu za mjesec septembar, te da finansijski

rezultat za poslovnu godinu nije bio konačan i završen, ne može se potvrditi osnov i opravdanost isplate navedenih naknada uposlenicima Agencije. Također, nisu prezentirani ni dokazi o efikasno izvršenim rezultatima i ostvarenim uštedama kako se navodi u Odluci direktora. Isplata jednokratne nagrade nije u dovoljnoj mjeri obrazložena u Bilješkama uz finansijske izvještaje.

Direktoru pripada mjesечna neto plata u visini pet prosječnih mjesecnih neto plata isplaćenih u Federaciji u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. U skladu sa ugovorom direktor ima pravo na ostale novčane naknade u skladu sa Pravilnikom o radu. **Obavljenom revizijom smo konstatovali da za utvrđenu platu direktora, iako je trebalo, nije dobivena saglasnost premijera Vlade FBiH, što nije u skladu sa članom 6. stav 3. Zakona o platama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.**

Preporuke:

- **Finansijskim planom Agencije, sredstva za plate, naknade i ostala primanja zaposlenih planirati u pojedinačnim iznosima, u cilju stvaranja mogućnosti za kontrolu i praćenje ostvarenja istih.**
- **Potrebno je da Stručni savjet Agencije, u skladu sa članom 16. Statuta, donose interni akt na osnovu kojeg će se vršiti obračun plata i naknada.**
- **Potrebno je da Stručni savjet preispita opravdanost člana 62. Pravilnika o radu, te na osnovu konstatovanog poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti.**
- **Na ugovor kojim se utvrđuje plata direktora, osigurati saglasnost premijera Vlade FBiH, u skladu sa članom 6. Zakona o platama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.**

Naknada za topli obrok je isplaćena u neto iznosu od 90.336 KM, od čega je na poziciji naknade za topli obrok iskazano 44.511 KM i na poziciji neto oporezivi dio naknada 45.825 KM. U skladu sa Pravilnikom o radu, zaposlenik ima pravo na naknadu za ishranu u toku rada (topli obrok) u visini do 2 % od prosječne neto plate u Federaciji BiH, prema posljednjem statističkom objavljenom podatku. Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da je naknada za topli obrok isplaćivana u visini maksimalno dozvoljenog iznosa od 2 %, na način da su na oporezivi dio naknade (iznad 1 % porezno dopustivog iznosa) obračunati i plaćeni dodatni porezi i doprinosi, u skladu sa zakonskim propisima. **Isplata naknade za topli obrok nije u dovoljnoj mjeri obrazložena u Bilješkama uz finansijske izvještaje.**

Naknada za prevoz na posao i sa posla iskazana je u iznosu 16.200 KM. Zaposlenik čije je mjesto stanovanja udaljeno od sjedišta Agencije, najmanje jedan kilometar, ima pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla u visini cijene mjesecne karte gradskog prijevoza, prigradskog, odnosno međugradskog saobraćaja.

Naknada za regres je isplaćena u neto iznosu od 21.971 KM, od čega je na poziciji naknade za regres iskazano 10.624 KM i na poziciji neto oporezivi dio naknada 11.347 KM. U skladu sa Pravilnikom o radu, direktor Agencije je 08.05.2017. godine donio Odluku o odobravanju isplate sredstava na ime regresa za godišnji odmor zaposlenih. Navedenom odlukom je definisano da se obračun i isplata navedene naknade izvrši za svakog uposlenika posebno, u visini jedne prosječne mjesecne plate u Federaciji u posljednja tri mjeseca. Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da je naknada za regres isplaćena u visini jedne prosječne mjesecne plate u FBiH u posljednja 3 mjeseca, na način da su na oporezivi dio naknade (iznad 50 % prosječne plate u FBiH) obračunati i plaćeni dodatni porezi i doprinosi, u skladu sa zakonskim propisima. **Isplata naknade za regres nije u dovoljnoj mjeri obrazložena u Bilješkama uz finansijske izvještaje.**

Ostale naknade uposlenim - komisije iskazani su u iznosu od 31.052 KM. Navedeni izdatak odnosi se na isplate naknada komisijama i to: za javne nabavke, za polaganje stručnog ispita, komisija za izradu Plana integriteta i Komisija za polaganje stručnog ispita. Najznačajniji izdaci odnose se na isplate naknada članovima Komisija za polaganje stručnih ispita 27.211 KM. Navedene naknade utvrđene su na način da se članovima komisije isplaćuje iznos u ovisnosti od toga koliko je kandidata pristupilo

polaganju ispita (25 KM za predsjednika, 20 KM po članu, za svakog kandidata). **Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da obračun navedenih naknada nije imao tretman plate, za članove – uposlenike Agencije, kako je to propisano odredbama članova 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak.** U skladu sa navedenim oporezuju se i naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje u raznim komisijama vezano za radni ciklus, a što uključuje i rad u navedenim komisijama.

Preporuka:

- *Obračun pripadajućih poreza i doprinosa na naknade članovima komisija vršiti u skladu sa odredbama članova 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak.*

Ostale premije osiguranja iskazane su u iznosu od 19.937 KM. Navedeno se odnosi na premiju osiguranja od nezgode za uposlenike i usluge sistematskog zdravstvenog pregleda uposlenika. Za usluge sistematskog zdravstvenog pregleda uposlenika u toku 2017. godine ukupno je iskazano 16.560 KM. Potpisanim ugovorom sa poliklinikom „Sunce – Agram“ Sarajevo utvrđena je cijena sistematskog pregleda za 24 uposlenika u iznosu od 690 KM/ osobi. **Imajući u vidu visinu iskazanog rashoda po osnovu sistematskog pregleda zaposlenih, postavlja se pitanje opravdanosti zaključivanja ugovora sa privatnom zdravstvenom ustanovom za širok spektar zdravstvenih usluga, koje pravo nije utvrđeno u internim aktima Agencije.**

Preporuka:

- *Preispitati opravdanost zaključivanja ugovora za usluge sistematskog zdravstvenog pregleda u dijelu koji se odnosi na spektar usluga i ugovorenu cijenu.*

Troškovi rezervi po osnovu primjene MRS-a 19 iskazani su u iznosu od 9.041 KM, u skladu sa izvršenim obračunom od strane ovlaštenog aktuara od 15.02.2018. godine, u okviru kojih se na obračunate rezerve po osnovu jubilarnih nagrada odnosi 5.063 KM, otpremnina za penziju 3.705 KM i za neiskorišteni godišnji odmor 273 KM.

6.1.2.4 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 126.763 KM i isti su manji za 5.995 KM u odnosu na prethodnu godinu. Amortizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine obračunata je primjenom linearne metode u procijenjenom vijeku upotrebe sredstva.

U revidiranoj godini je obračun amortizacije izvršen u skladu sa sljedećim amortizacionim stopama, koje nisu propisane Računovodstvenim politikama Agencije:

- 1) Nekretnine 5 %,
- 2) Transportna sredstva 15 %,
- 3) Tehnička oprema 33,3 %,
- 4) Ostala oprema 15 %,
- 5) Programi i licence 20 %, i
- 6) Informacioni sistem 33,3 %.
- 7) Ostala oprema, sa 20 % na 15 %.

Preporuka:

- *Računovodstvenim politikama Agencije propisati stope za obračun amortizacije stalnih sredstava, u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.1.2.5 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 25.457 KM, u okviru koji se 25.223 KM odnosi na rashode po osnovu plaćanja premije osiguranja imovine, opreme (polisa imovine) i premije osiguranja za kolektivno osiguranje radnika Agencije.

6.1.3 Finansijski rezultat

U 2017. godini Agencija je iskazala višak prihoda u poslovanju u iznosu od 84.522 KM, kao razliku između prihoda iskazanih u iznosu od 2.329.675 KM i rashoda u iznosu od 2.245.153 KM.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva

Na datum bilansa neto knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 988.392 KM, a odnosi se na:

	31.12.2016.	31.12.2017.
STALNA SREDSTVA	1.136.736 KM	988.392 KM
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.049.255 KM	959.679 KM
Nematerijalna stalna sredstva	87.481 KM	23.932 KM
Dugoročni plasmani i potraživanja	0 KM	4.781 KM
Biološka imovina	0 KM	0 KM
Ulaganja u nekretnine	0 KM	0 KM
Stalna sredstva namijenjena prodaji	0 KM	0 KM
Dugoročna razgraničenja	0 KM	0 KM

Nematerijalna stalna sredstva iskazana su u iznosu od 23.932 KM, a čine ih licence za softvere. U toku 2017. godine izvršena je nabavka licenci u iznosu od 4.646 KM. Nematerijalna stalna sredstva u pripremi – priprema Informacionog sistema u iznosu od 46.800 KM su odlukom direktora Agencije isknjižena iz evidencije i otpisana iz razloga zastarjelosti i neprimjenjivosti projektnog rješenja.

6.2.2 Tekuća sredstva

Na datum bilansa knjigovodstvena vrijednost tekućih sredstava iskazana je u iznosu od 1.527.263 KM, a odnosi se na:

	31.12.2016.	31.12.2017.
TEKUĆA SREDSTVA	1.279.183 KM	1.527.263 KM
Novac i novčani ekvivalenti	1.110.610 KM	1.400.192 KM
Kratkoročni plasmani i potraživanja	168.573 KM	127.071 KM
Zalihe	0 KM	0 KM
Ulazni PDV	0 KM	0 KM
Kratkoročna razgraničenja	0 KM	0 KM

Novac i novčani ekvivalenti iskazani su na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 1.400.192 KM, od čega se 867 KM odnosi na stanje u blagajni i ostatak na sredstva na žiro – računima.

Transakcijski računi u zemlji otvoreni su kod Intesa San Paolo banke d.d. Sarajevo, Unicredit banke d.d. Mostar i Addiko banka d.d. Sarajevo. Transakcijski račun u stranoj valuti otvoren je u Intesa San Paolo banci d.d. Sarajevo. Svi ugovori sa bankama zaključeni su u ranijem periodu.

Kratkoročni plasmani i potraživanja iskazani su na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 127.071 KM, što je manje za 41.502 KM u odnosu na prethodnu godinu. U okviru navedenih potraživanja, potraživanja od društava za osiguranje iznose 111.145 KM, potraživanja od podružnica iz RS-a 5.834

KM, kratkoročna potraživanja iz poslovnih odnosa 8.550 KM, kratkoročna potraživanja za date avanse 1.521 KM i potraživanja od zaposlenih 22 KM.

6.2.3 Trajni izvori

Na datum bilansa iskazana je sljedeća struktura na poziciji trajnih izvora:

TRAJNI IZVORI	31.12.2016.	31.12.2017.
Trajni izvori stalnih sredstava	2.131.713 KM	2.216.235 KM
Rezerve	1.277.306 KM	0 KM
Neraspoređeni višak prihoda	0 KM	938.929 KM
Neraspoređeni viša rashoda	854.407 KM	0 KM
Revalorizacione rezerve	0 KM	0 KM

Trajni izvori na datum bilansa iznose 2.216.235 KM, a u okviru istih trajni izvori stalnih sredstava iznose 1.277.306 KM i neraspoređeni višak prihoda 938.929 KM.

6.2.4 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 85.087 KM i u potpunosti se odnose na dugoročna razgraničenja i rezervisanja po osnovu primjene MRS-a 19 – Primanja zaposlenih (za jubilarne nagrade 25.039 KM i za otpremnine 60.048 KM).

6.2.5 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 214.333 KM i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 6.447 KM i odnose se na: tekuće obaveze 147.873 KM i kratkoročna razgraničenja i rezervisanja 66.460 KM (obračunata rezervisanja za neiskorišteni godišnji odmor po osnovu primjene MRS-a 19).

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

U skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika Agencije o popisu imovine i obaveza, Agencija je izvršila godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2017. godine. Direktor Agencije je 05.12.2017. godine donio Odluku o popisu i Rješenje o imenovanju komisije za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2017. godine. Na osnovu Izvještaja i prijedloga Komisija, u skladu sa odredbama člana 19. Statuta, direktor je 15.01.2018. godine donio Odluku, u skladu sa kojom je zbog zastarjelosti i potpune amortizacije izvršen otpis i isknjižavanje stalnih sredstava nabavne vrijednosti 2.335 KM, sadašnja vrijednost 0 KM), sitnog inventara nabavne vrijednosti 2.544 KM i auto guma nabavne vrijednosti 268 KM. Također, na prijedlog Komisije za popis, zbog zastarjelosti i neprimjenjivosti projektnog rješenja izrade i implementacije integralnog informacionog sistema, izvršen je otpis nematerijalnih stalnih sredstava u pripremi u iznosu od 46.800 KM. Otpis stalnih sredstava i nematerijalnih stalnih sredstava u pripremi je izvršen na teret ostalih rashoda 2017. godine.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazan je neto novčani tok od poslovnih aktivnosti u iznosu od 310.020 KM i neto novčani tok od ulagačkih aktivnosti - 20.438 KM, što je rezultiralo neto povećanjem novca na računu i u blagajni za iznos od 289.582 KM.

6.4 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Agencija je sačinila Bilješke uz finansijske izvještaje, u skladu sa MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja. Međutim, u navedenim Bilješkama nije u dovoljnoj mjeri obrazloženo izvršenje troškova plata i naknada zaposlenih u dijelu koji se odnosi na isplatu jednokratne nagrade uz platu za septembar 2017. godine u bruto iznosu od 112.397 KM, kao i troškova obračunatih i isplaćenih neto naknada po osnovu toplog obroka (90.336 KM) i regresa za godišnji odmor (21.971 KM), što nije u skladu sa tačkama 103. i 104. MRS-a 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Preporuka:

- *Bilješkama uz finansijske izvještaje prikazati, objaviti i prezentirati sve informacije relevantne za izradu finansijskih izvještaja, u skladu sa MRS-om 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.*

7. JAVNE NABAVKE

U skladu sa Planom prihoda i rashoda Agencije, direktor je 30.12.2016. godine donio Plan javnih nabavki za 2017. godinu, kojim je planirana nabavka roba i usluga u iznosu od 741.230 KM. Pokrenuto je 34 postupaka javnih nabavki, od kojih 2 putem konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda (48.050 KM), 26 putem direktnih sporazuma (21.800 KM) i 6 postupaka u skladu sa Anexom II dio B (40.702 KM). Uvidom u dokumentaciju, konstatovali smo da je najznačajniji iznos planiranih sredstava od 500.000 KM planiran za nabavku Softvera za integralni informacioni sistem Agencije sa pratećim hardverom, međutim, u 2017. godini nisu poduzete aktivnosti po pitanju nabavke istog. Značajan iznos se odnosi i na nabavku vozila u iznosu od 65.000 KM, što također nije realizovano u 2017. godini. Imajući u vidu iznos sredstava planiranih za nabavku roba i usluga za 2017. godinu (741.230 KM), konstatujemo da je Agencija provela proceduru i zaključila ugovore u znatno manjem iznosu od planiranog (57.248 KM ili 7,72 %).

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim pregledima, Agencija nema ispostavljenih tužbenih zahtjeva prema drugim licima na dan 31.12.2017. godine. Međutim, protiv Agencije postoje tužbeni zahtjevi u ukupnoj vrijednosti od 175.842 KM prijašnjih radnika LIDO osiguranja – u likvidaciji, kojima isti potražuju primanja po osnovu plata i ostalih prava iz radnog odnosa u ukupnom iznosu od 175.845 KM, sa pripadajućim kamataima i sudskim troškovima. Navedeno osiguranje se nalazi u procesu likvidacije od 2012. godine, nakon oduzimanja odobrenja za rad od strane Agencije. Agencija je uputila prijedlog za pokretanje likvidacionog postupka Općinskom sudu u Sarajevu koji je prihvaćen, međutim, još uvijek nije okončan. Na osnovu uvida u prezentirane pomoćne evidencije konstatujemo da su dva predmeta pravosnažno završena u korist Agencije u drugostepenom postupku. Po ostalim tužbenim zahtjevima uglavnom se vode drugostepeni postupci, po žalbi tužitelja obzirom da je prvostepenim rješenjima/presudama sud odbacio/ odbio tužbene zahtjeve u odnosu na Agenciju.

9. KOMENTAR

Agencija za nadzor osiguranja FBiH se na dostavljeni Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2017. godinu u ostavljenom roku očitovala dopisom broj: 01-059-1960-1/18 od 12.07.2018. godine.

U navedenom Očitovanju se iskazuje spremnost za provedbu datih preporuka u cilju unapređenja poslovanja Agencije. Obrazloženja koja se odnose na datu kvalifikaciju iz Osnova za davanje mišljenja s rezervom, sa skretanjem pažnje, za finansijske izvještaje (Bilješke uz finansijske izvještaje i način vođenja knjigovodstva) nisu prihvaćena iz razloga jer nije prezentirana dodatna dokumentacija koja bi uticala na nalaze, preporuke i mišljenje o izvršenoj reviziji.

Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju

Dunja Logo, dipl.oec.

Tim za reviziju:

Nasiha Biberović, dipl.oec. - Vođa tima

Marija Marković, dipl.oec. - Član tima

IV PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2017. godine			
Naziv pravnog lica: Agencija za nadzor osiguranja FBiH			
Pozicija	IZNOS		
	Prethodna godina	Tekuća godina	
A.PRIHODI (od 1 do 5)			
1 Članarina	1.858.269	1.880.552	
2 Prihodi iz budžeta			
3 Humanitarni prihodi			
4 Prihodi od vlastite aktivnosti	608.691	4.33.040	
5 Ostali prihodi	5.024	16.083	
B.RASHODI (od 6 do 14)	2.472.084	2.329.675	
6 Materijal i energija	32.636	31.017	
7 Usluge	298.032	287.855	
8 Plaće i ostala primanja zaposlenih	1.521.210	1.693.454	
9 Amortizacija	132.758	126.763	
10 Finansijski rashodi	18.896	25.457	
11 Putni troškovi	21.570	21.303	
12 Humanitarni rashodi			
13 Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata	11.336	12.504	
14 Ostali rashodi	1.287	46.800	
C.REZULTAT	2.037.725	2.245.153	
VIŠAK PRIHODA (A-B)	434.359	84.522	
VIŠAK RASHODA (B-A)			

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 16.05.2018. godine.

Direktor:

Dinko Musulin

Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine			
Naziv pravnog lica: Agencija za nadzor osiguranja FBiH		Iznos po odbitku ispravke vrijednosti	
Pozicija		Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4
AKTIVA			
A) STALNA SREDSTVA (od 1 do 7)		1.136.736	988.392
1 Nekretnine, postrojenja i oprema		1.049.255	959.679
2 Nematerijalna stalna sredstva		87.481	23.932
3 Dugoročni plasmani i potraživanja			4.781
4 Biološka imovina			
5 Ulaganja u nekretnine			
6 Sredstva namijenjena prodaji			
7 Dugoročna razgraničenja			
B) TEKUĆA SREDSTVA (od 8 do 12)		1.2791.183	1.527.263
8 Novac i novčani ekvivalenti		1.110.610	1.400.192
9 Kratkoročni plasmani i potraživanja		168.573	127.071
10 Zalihe			
11 Ulazni PDV			
12 Kratkoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)		2.415.919	2.515.655
PASIVA			
A) TRAJNI IZVORI (od 1 do 5)		2.131.713	2.216.235
1 Trajni izvori		1.277.306	1.277.306
2 Rezerve			
3 Neraspoređeni višak prihoda		854.407	938.929
4 Neraspoređeni višak rashoda			
5 Revalorizacione rezerve			
B) DUGOROČNE OBAVEZE (od 6 do 7)		76.320	85.087
6 Dugoročne finansijske obaveze			
7 Dugoročna razgraničenja i rezervisanja		76.320	85.087
C) KRATKOROČNE OBAVEZE (od 8 do 11)		207.886	214.333
8 Tekuće obaveze		141.700	147.873
9 Kratkoročne finansijske obaveze			
10 Obaveze za PDV			
11 Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja		66.186	66.460
UKUPNO PASIVA (A+B+C)		2.415.919	2.515.655

Uprrava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 16.05.2018. godine

Direktor:

Dinko Musulin

Izvještaj o novčanim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2017. godine (Indirektna metoda)			
Naziv pravne osobe: Agencija za nadzor osiguranja FBiH			
		Tekuća godina	Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
1	Neto dobit (gubitak) za period	131.322	434.359
	Usklađenje za:		
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+ 21.394	20.291
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+ 105.369	112.467
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	1.287
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)	(4.781)
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)	
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+(-)	
9	Ukupno (2 do 8)	121.982	134.045
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	48.729
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	(7.227)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	1.038
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	(12.425)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	36.151
17	Ukupno (10 do 16)	56.716	(37.803)
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)	310.020	530.601
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
19	I Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)	0	0
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela		
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	
23	Prilivi iz osnova kamata	+	
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	
26	II Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)	20.438	20.875
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	20.438
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)	0	0
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)	20.438	20.875
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
33	I Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)	0	0
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	
38	II Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)	0	0
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	
41	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)	0	0
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)	0	0
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)	310.020	530.601
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)	20.438	20.875
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)	289.582	509.726
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		0

51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		1.110.610	600.884
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+		
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-		
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		1.400.192	1.110.610

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 16.05.2018.godine

Direktor:

Dinko Musulin

Izvještaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2017. godine
Naziv pravne osobe: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobici/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit / gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±4±5±6)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na dan 31.12.2015. god.	1.277.306				420.048	1.697.354		1.697.354
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama								
3. Efekti ispravki grešaka								
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2015., odnosno 01.01.2016. god. (1 ± 2 ± 3)	1.277.306				420.048	1.697.354		1.697.354
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava								
6. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju								
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izještaja u drugu valutu prezentacije								
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha					434.359	434.359		434.359
9. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapitalu								
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokrića gubitka								
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala								
12. Stanje na dan 31.12.2016.godine, odnosno 01.01.2017. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	1.277.306				854.407	2.131.713		2.131.713

13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama								
14. Efekti ispravki grešaka								
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2016., odnosno, 01.01.2017. god. (12 ± 13 ± 14)	1.277.306				854.407	2.131.713		2.131.713
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva								
17. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju								
18. Kursne razlike nastale provođenjem finansijskih izveštaja u drugu valutu prezentacije								
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha					84.522	84.522		84.522
20. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapitalu								
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka								
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala								
23. Stanje na dan 31.12.2017. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	1.277.306				938.929	2.216.235		2.216.235

Uprava je pripremila finansijske izveštaje i iste odobrila dana 16.05.2018.godine.

Direktor:
Dinko Musulin